

Rifar-se

El verb *riar* es pot usar, amb el reforç d'una partícula pronominal; això és, *riar-se*, en sentit figurat, amb el significat, segons el Diccionari Fabra, "burlar-se d'algú, esp. enganyant-lo, fent-li concebre esperances d'alguna cosa, etc."

El nostre Diccionari normatiu, però, a part la definició que acabem de transcriure, es limita a dir que, en aquest cas, el verb *riar* ha d'ésser usat com un verb pronominal, sense cap indicació del seu règim i sense cap exemple que permeti deduir-lo. Cal dir, *riar-se algú* o *riar-se d'algú*?

Contràriament al que ara llegim en alguns textos recentment publicats, nosaltres, que hem recorregut ben sovint al verb *riar-se* amb el valor a què ens hem referit, especialment en adaptacions d'històries —és molt útil per a la traducció de la perífrasi francesa "se laisser rouler", tan habitual en aquesta mena de narracions—, l'hem tractat sempre com un verb transitiu, d'acord amb l'ús que ens és familiar, i no com un verb amb un complement d'objecte introduït per la preposició *de*: *Se l'han riat com una passarel·la*, *Se'ns ha riat*, *Es van riar aquella colla de facinerosos*.

Tanmateix, no podem pas dictar la llei a ningú i imposar-li l'ús que, com hem dit, ens és familiar i que nosaltres hem adoptat, i importa, per tant, de veure què en diuen els altres repertoris de la llengua. I comprovem que, efectivament, la Gran Enciclopèdia Catalana, per mitjà de dos exemples, *Riar-se d'algú* i *Aquest noi se l'està riant*, admet l'ús de *riar-se* com un verb transitiu (exemple segon) i amb el complement introduït per la preposició *de* (exemple primer). El Diccionari Alcover-Moll és encara més explícit, car diu clarament que la designació de la persona que és objecte de l'acció del verb pot constituir-ne el complement directe o bé pot ésser regit per la preposició *de*. I addueix, com a exemples de cada una d'aquestes dues possibilitats, dues citacions d'una mateixa obra, *Vida privada*, de Josep M. de Sagarra: *Sense deixar de creure que la xicota se l'estava riant una mica* i *Si jo trobés la manera de riar-me d'aquest jueu*. Sembla, doncs, que hem d'admetre totes dues possibilitats, però si nosaltres fóssim a decidir optaríem, sense vacil·lar, per la primera: *riar-se d'algú* no deu ésser una contaminació de *riure's d'algú*? D'altra banda, si pronominalitzem el complement, creiem que *Se'l ríen* és molt més normal que *Se'n ríen*.